

Den Haag, 27 mei 2010

Met uw bovenaangehaalde brieven heeft u mij om mijn reactie gevraagd op de brief die mevrouw B. namens de Vereniging voor Onderwijs in Kunst en Cultuur (VONKC, voorheen NVTO) op 30 oktober 2009 aan u zond. Op 16 april jl. zond zij u een rappel.

Mijn antwoord heeft te lang op zich laten wachten. Mijn verontschuldiging daarvoor.

Mevrouw B. is, zoals ook blijkt uit haar brieven en bijlagen daarbij, al langer met het departement in gesprek over vragen over onderwijsbevoegdheid verbonden aan opleidingen voor het docentschap in kunstvakken.

In dit dossier is het nodige gewisseld en lijken enkele misverstanden aan de orde te zijn. Ik wil u hierbij heel in het kort mijn visie geven die overigens aan VONKC (resp. NVTO) al bekend is op basis van mijn brieven van 10 maart 2008 respectievelijk 8 december 2008 aan mevrouw B. Beide brieven (respectievelijk de bijlagen C2 en C4 bij de aan u gerichte brief van 30 oktober 2009) zijn een vervolg op het gesprek dat op 29 januari 2008 o.m. met mevrouw B. plaats had.

Wat is het geval?

1. Aan getuigschriften van hbo-opleidingen op het terrein van het kunstonderwijs kan bevoegdheid voor het onderwijs zijn verbonden. Werkveld en opleidingen hebben er destijds voor gekozen die opleidingen voor het kunstvakonderwijs te realiseren in de vorm van ongedeelde (=ongegradeerde) lerarenopleidingen op bachelorniveau. In het stelsel van hoger onderwijs betekent dat een keuze voor het verbinden van bevoegdheid aan het getuigschrift van een bacheloropleiding van 240 studiepunten (nominale studieduur van 4 jaren). Vijfjarige opleidingen, zie bijlage C3, passen niet in het stelsel van hoger onderwijs.
2. Maar enige jaren geleden bleek bij visitatie van die opleidingen de overladenheid van het programma van de bacheloropleiding problematisch te zijn. In overeenstemming met de HBO-raad is toen besloten aan het bureau Smets+Hover+ een advies te vragen. In beginsel had dit advies ertoe kunnen leiden dat overladenheid zou worden voorkomen door bijvoorbeeld, net als bij de meeste andere schoolvakken (met uitzondering van lichamelijke opvoeding), onderscheid te maken in een 2e graadsbevoegdheid (vo/bve) en een 1e graadsbevoegdheid (vho), waarbij de 1e graadsbevoegdheid zou zijn verbonden aan een masteropleiding. Overeenkomstig het advies is daarvoor niet gekozen, maar is ervoor gekozen te blijven uitgaan van een ongedeelde bevoegdheid (dus voor het hele voortgezet onderwijs en beroepsonderwijs) verbonden aan het getuigschrift van de bacheloropleiding.
Zo'n opleiding zou een voldoende voorbereiding kunnen bieden op het voldoen aan de wettelijke bekwaamheidseisen voor de leraar in betreffend vak. De bevoegde leraar kon zich vervolgens door het volgen van een masteropleiding kunsteducatie verder verdiepen in (toen) CKV2 en zich bijvoorbeeld verder voorbereiden op buitenschoolse activiteiten. Het gaat daarbij om uitbreiding van de bekwaamheid en niet om het verwerven van een andere, aanvullende bevoegdheid (een wettelijke voorwaarde voor benoeming). De

masteropleiding is dan ook niet gericht op het voldoen aan wettelijke bekwaamheidseisen.

3. Artikel 7.6 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek bepaalt in het eerste lid het volgende: «Indien een instelling een opleiding aanbiedt, gericht op een bepaald beroep, en bij of krachtens de wet vereisten zijn gesteld ten aanzien van de kennis, het inzicht en de vaardigheden die betrokkenen zich op grond van de opleiding tot dat beroep moeten hebben verworven, draagt het instellingsbestuur en zorg voor dat degenen die deze opleiding volgen, ten minste in de gelegenheid zijn aan die vereisten te voldoen.» Voor het leraarschap betreft dat de bekwaamheidseisen die zijn vastgelegd in het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel.

Als de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) over zo'n opleiding een positief accreditatiebesluit heeft genomen, impliceert dit dat de opleiding naar haar oordeel zodanig is dat afgestudeerden kunnen worden geacht te hebben voldaan aan de van toepassing zijnde bekwaamheidseisen voor het leraarschap in hun vak in (in dit geval) het gehele onderwijs. Die afgestudeerden zijn dan bevoegd voor dat vak. Zo zijn onderwijsbevoegdheden geregeld sinds de invoering van de Wet op de beroepen in het onderwijs (Wet BIO).

In dit geval: als een hogeschool een bacheloropleiding *ongegradeerd* «ter accreditering aanbiedt» en de NVAO komt tot een positief oordeel dan mogen de afgestudeerden onderwijs verzorgen in hun vak in het gehele onderwijs. Het is dus niet de taak van de NVAO om te bepalen voor welke vakken met een opleiding bevoegdheden worden verworven respectievelijk of bevoegdheid voor het voorbereidend hoger onderwijs alleen aan het getuigschrift van een masteropleiding kan zijn verbonden. Zo moet naar mijn mening de brief worden gelezen die de NVAO op 6 mei 2009 (bijlage D2 bij de aan u gerichte brief) aan de (toen nog) NVTO zond. Dat sluit ook aan op mijn brief van 8 december 2008 (bijlage C4 bij de aan u gerichte brief) waarin ik aangeef dat de NVAO geen verantwoordelijkheid heeft of had voor de oorspronkelijke keuze van een ongedeelde/ongegradeerde opleiding en evenmin verantwoordelijkheid heeft voor het feit dat het advies van Smets+Hover+ niet tot een andere keuze heeft geleid.

Intussen zijn en worden leraren opgeleid. Die leraren hebben in veel gevallen ook een masteropleiding in hun vak gevolgd dan wel kunnen zo'n masteropleiding alsnog volgen. Indien nodig en/of gewenst kunnen zij daartoe eventueel gebruik maken van de lerarenbeurs.

Ik heb nu geen indicaties dat de kwaliteit van de betreffende opleidingen tekort schiet. Evenmin heb ik indicaties dat de leraren die aan die opleidingen hun getuigschrift hebben behaald, onvoldoende presteren in het onderwijs.

Dat zo zijnde is er voor mij geen reden om zelf initiatieven te nemen om de bestaande situatie te (doen) wijzigen.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
J. M. van Bijsterveldt-Vliegenthart